

ASSITEJ EESTI KESKUS
ESTONIA

15.01.2025

Haridus- ja Teadusministeeriumile
Lugupeetud haridusminister Kristina Kallas,
kantsler Triin Laasi-Õige

Kultuuriministeeriumile
Lugupeetud kultuuriminister Heidi Purga,
kantsler Merilin Piipuu

pöördumine,

ASSITEJ Eesti Keskus on väga suures mures haridusministeeriumi seisukohtade pärast, mis puudutavad laste ühiseid õppekäike teatrisse. Kui need lakkavad, jätab see suure tühimiku noore vaataja kultuurikogemusse. Hetkel toimiva tava lõhkumine kaotab pikalt ning hoolega üles ehitatud traditsiooni, sideme teatrite, haridusasutuste, laste ja noorte vahel.

Mitmed teadus- ja uurimistööd üle maailma kinnitavad – **teater on oluline** noore inimese kujunemisel. Teater on võimas meedium, mida kasutada tänapäeva kiiresti muutuvast maailmast ja segastel aegadel laste ja noorte loominguliseks kasvamiseks, arukaks jäämiseks ja üksteise ning ennekõike iseenda mõistmiseks. Teater saab tugevdada sotsiaalseid sidemeid, emotsionaalset intelligentsust, võimaldab tunnete uurimist turvalises ruumis ja käivitada vestlusi rasketel, kuid olulistel teemadel. Teater annab vaatajale võimaluse kogeda midagi vahetut, mis on täna, siin ja praegu, võimaldab meil maailma tajuda osaliselt teiste inimeste silme läbi. Empaatiavõime arendamine just lapseas on väga tähtis. Teater on noorele vaatajale oluline mitteformaalse õppe vorm ja seda peaks ka tulevikus vaatama kui õppekava üht loomulikku osa.

Paljudes Eesti peredes ei ole teatris käimise traditsiooni ja nii ongi kas kool või lasteaed ainuke lapse teatrikogemuse eest vastutaja. ÜRO lapse õiguste konventsiooni artikkel 31 p2 ütleb, et osalisriigid austavad ja arendavad lapse õigust täiel määral osaleda kultuuri- ja kunstielus ning soodustavad vastavate võrdsete võimaluste pakkumist kultuuri-, kunsti-, meelelahutus- ja jõudeajategevuseks. Leiame, et praegu ei ole teatrietenduste kättesaadavus tagatud kõigile lastele võrdsetel alustel.

Tihti toetab teater oma lavastustega õppekava ja on abiks õpetajatele ja lastele kirjandusteose mõistmisel, elu ja maailma mõtestamisel. Seni on Eestis väärtustatud laste viibimist ühises ja erilises, kultuurses aegruumis. Klasside ühiskülastused teatrisse on olulised ning need on osa mitte ainult haridus- või kultuuripoliitikast, vaid see on osa ka regionaal-, alkoholi-, keskkonna- aga ka julgeolekupoliitikast. Ühised teatrikülastused aitavad kaasa ligipääsetavuse ja kättesaadavuse parandamisele ühiskonnas. Justnimelt kooli ajal ja ka koolimajas.

ASSITEJ Eesti Keskus on pikki aastaid seisnud selle eest, et etenduskunstid oleksid noorele vaatajale kättesaadavad, kvaliteetsed ja noore arengu loomulik osa. Meie üks missioonidest tugineb sellele, et lapsest sirguks täiskasvanu, kellel on harjumus ja vajadus teatris käia.

Ühiskülastuste võimaldamiseks on etendusasutused loonud koos mitmeid haridusprojekte, pakkunud etendustele soodustusi, jne, mida saab pakkuda ainult grupikülastustele. Tõsi on ka see, et kõikide laste vanemad on erineva kultuurilise, sotsiaalse ja majandusliku taustaga ning teatri külastus ei pruugi paljudel olla esimeste valikute seas. Seetõttu ei pruugi nii mõnigi laps oma nooruspõlves teatrisse jõudagi. Mõistame, et õppekäigud teatrisse ei saa olla kohustuslikud kuna pole haridusasutuste poolt rahastatud, aga samas on haridusasutustel oluline roll laste ja noorte kultuuritarbimise kujundamisel. Meil on olemas Aitan Lapsi fond vähekindlustatud lastele, kes ei saa majandusliku seisu tõttu osaleda. Selle fondi kaudu pääsevad juba täna paljud vähekindlustatud lapsed teatrisse. Paraku on kultuurirahitsa summa ühe lapse kohta aga ajale jalgu jäänud. Kultuur ei ole kohustus, see on võimalus ja investeering tulevikku - noortesse, kes on eesti kultuuri edasiviijad ja tarbijad.

Oleme valmis üheskoos otsima parimat lahendust, andmaks noorele vaatajale selle võimaluse. Ühe lahendusena võiks olla ka edaspidi kooli või klassi vaba otsus - mitte range keeld - et kui tahetakse minna, siis see võimalus on ja lapsevanemad, kes on nõus maksma pileti eest, saavad seda endiselt teha. Seetõttu on oluline, et teatrietendused võivad ka minna laste juurde kooli. Ainsaks kriteeriumiks on kunstiline tase.

ASSITEJ Eesti Keskusel on 40 aktiivselt noore vaataja etenduskunstide valdkonnas tegutseva liiget. Meie kõigi ja ka teiste teatrite tulevik sõltub suuresti noore vaataja kultuurihuvist.

Lugupidamisega,

Marek Demjanov

ASSITEJ Eesti Keskus

juhatuse esimees

assitejeesti@gmail.com

tel.5058876

ASSITEJ Eesti Keskuse liikmed:

Eesti Noorsooteater, Heino Seljamaa Teater Kohvris, Kuressaare Teater, Lasteteater Sõber, Miksteater, Pereteater Lendav Lehm, Piip ja Tuut Teater, Rahvusooper Estonia, Rändteater Vaba Vanker, Teater Tuuleveski, Teatribuss, Tsirkusestudio Folie, VAT Teater, Rein Agur, Rait Avestik, Marite H. Butkaite, Hiie Fluss, Allan Kress, Grete Gross, Helena Krinal, Helena Käbin, Sandra Lange, Mart Laul, Ülle Lehtmäe, Kaja Lindal, Reeli Lonks, Tiina Mölder, Katrin Nielsen, Eduard Odinets, Kaili Viidas, Christin Taul, Eleriin Miilman, Marika Palm, Kirsten Simmo, Maria Usk, Aita Vaher, Jaanus Vaiksoo, Inga Vares, Külli Täht ja Keiu Virro.